

Eduskunnan Liikenne- ja viestintävaliokunta

Lausunto luonnoksesta hallituksen esityksestä tieliikennelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

INFRA ry toteaa lausuntonaan luonnoksesta hallituksen esitykseksi tieliikennelaiksi seuraavan.

Tieliikennelain kokonaisuudistus on tarpeellinen, jotta siitä saadaan selkeä kokonaisuus. Muutoin varsin onnistuneeseen luonnokseen on jäänyt vakavia puutteita traktorisäännösten osalta, mitkä johtaisivat käytännössä traktoriurakoinnin loppumiseen nykyisellä traktorikalustolla (< 60 km/h). Kun jatkossakin traktorikalusto tulee käytännössä kokonaan olemaan tämän traktoriluokan kalustoa, traktoriurakointia ollaan luonnoksella lopettamassa huolimatta siitä, että traktorikalusto on vuosien varrella huomattavasti kehittynyt ja sen tekniset edellytykset monipuoliselle käytölle ovat merkittävästi lisääntyneet.

Traktorikuljetuksilla on vähäinen merkitys kuljetusten kokonaissuoritteelle, mutta niillä voidaan suorittaa esimerkiksi lyhytmatkaisia maa-aineskuljetuksia työmaaolosuhteissa, jotka eivät kuorma-autokalustolle sovellu. Jos kuljetus voidaan kokonaan suorittaa traktorikalustolla, vältetään uudelleen lastauksia ja vähennetään tarvittavaa ajoneuvokalustoa. Tämä parantaa kuljetusten työturvallisuutta ja vähentää päästöjä sekä välttää tarpeettomilta kustannuksilta.

Luonnoksen esityksiä traktoreiden osalta ei voi mitenkään pitää hyväksyttävänä kehityksenä sen lisätessä byrokratiaa ja vaikeuttaessa maaseudun yritystoiminnan edellytyksiä. Näitä yritysvaikutuksia luonnoksessa ei ole arvioitu.

Keskitymme lausunnossa traktorisäännöksiin ja niistä tekemiimme yksityiskohtaisiin havaintoihin.

Tiellä työskentelevät

Yleisen varovaisuusvelvollisuuden (5 §) kohteena tulisi huomioida tiellä työskentelevät henkilöt ja työkonet sekä työmaat.

Vaikka nämä työmaat on merkitty liikennemerkein, on paikallaan säätää erityinen huolellisuusvelvoite, kun tienkäyttäjä kohtaa tai ohittaa tiellä työskentelevän henkilön, työhön käytettävän työkonen tai työmaan. Tämä on tärkeää jo pelkästään työntekijöiden työturvallisuuden vuoksi.

Traktorisäännökset

Traktorisäädöksissä ei ole otettu huomioon liikennekaaren I osan normistoa ja siitä ilmenevää lainsäätäjän tahtoa säännellä traktorikuljetuksia ja edistää traktoreiden monipuolista käyttöä. Samalla on osin sivuutettu tavoite pitäytyä kansallisesta lisäsääntelystä suhteessa EU:n vaatimaan.

Nähdäksemme tieliikennelaissa ei tulisi käyttää muusta lainsäädännöstä jo poistettua ja siten määrittelemätöntä termiä liikennetraktori, vaan traktorit tulisi luokitella enintään 40 kilometriä tunnissa, enintään 60 kilometriä tunnissa ja enintään 80 kilometriä tunnissa kulkevien jaotuksella. Esimerkiksi aiemmin liikennetraktoreiksi rekisteröityjen traktoreiden erillissääntelylle ja niiden nopeuden säilyttämisellä 50 km/h ei ole perustetta, vaan jatkossa näiden enimmäisnopeuden tulee olla EU asetuksen mukaisesti 60 km/h.

Luonnoksen 58 §:ssä ei ole huomioitu voimassa olevan tieliikenneasetuksen 9 §:n säännöstä tienpidon osalta. Luonnoksen 58 § tuleeikin lisätä toinen momentti:

”Tienpidossa tai vastaavassa tiellä tai sen vieressä tehtävässä työssä käytettävän ajoneuvon kuljettaja saada poiketa 1 momentin säännöksistä olosuhteiden edellyttämällä tavalla ja tarpeellista varovaisuutta noudattaen.”

Luonnoksen 58 §:n mukaisen nopeusrajan pitäisimme ennallaan eli Mainituilla teillä ei kuitenkaan saa kuljettaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa, jonka suurin sallittu tai rakenteellinen nopeus on **enintään 50 kilometriä tunnissa tai kyseessä on T2 tai T3 – luokan traktori**. Luonnoksen mukaista peräti 20 km/h nopeuden noston näemme ylimitoitettuna ja esityksessä julkilausuttuun tavoitteeseen päästäisiin estämällä T2 tai T3 – luokan traktorimönkijöiden kuljettaminen mainituilla teillä.

Ajoneuvokohtaisia nopeusrajoituksia koskevassa **luonnoksen 99 §:ssä mainitun liitteen 5 taulukossa 1** on jäänyt huomiotta teiden aeraus, joihin käytetään enintään 60 km/h ja tulevaisuudessa yli 60 km/h kulkevia traktoreja, joissa puolestaan käytetään yli 2,6 metriä leveitä lumiauroja. Esitetty 40 km/h nopeusrajoitus syrjisi täysin perusteetta traktoreiden käyttöä teiden talvikunnossapidossa ja vaikeuttaisi alempi asteisen tiestön talvikunnossapitoa.

Luonnoksen 99 §:ssä mainitun liitteen 5 taulukossa 2 mainittua kaavamaista 40 kilometriä tunnissa nopeusrajoitus traktoriin kytketyille hinattavalle ajoneuvolle ei ole perusteltu ja asiassa on jäänyt kokonaan huomiotta esimerkiksi erikoiskuljetustilanteet, kuten Traktoriin kytkettävät ajoneuvonkuljetusperävaunut, joiden leveys ylittää 2,60 metriä. Jatkossa näille kuljetuksille tullaan myöntämään erikoiskuljetuslupia ja kyse on enintään 60

kilometriä tunnissa ja yli 60 kilometriä tunnissa kulkevista traktoreista. Tällaisissa koneiden siirtokuljetuksissa käytännössä traktoreilla ylletään samoihin nopeuksiin kuin vastaavaan tarkoitukseen rakennetulla kuorma-autolla ja kohtaamistilanteissa ei ole poikkeavuutta. Näin ollen esitystä tulee tältä osin muuttaa. Traktorin ja hinattavan ajoneuvon enimmäisnopeuden tulisi määräytyä **suoraan traktorin sallitun enimmäisnopeuden perusteella**, joten myös liitteen 5 taulukon 2 e-kohta olisi kokonaan poistettava.

Raskaimmilla nykysäännösten mukaisten traktoreiden suurimmat tiellä sallitut massat ovat kaksiakselisina, molempien akseleiden vetäessä 23 tonnia. Nyt esitys pudottaisi massan 18 tonniin ja **tekisi osan nykykalustosta käyttökelvottomaksi tiellä**. Tätä muutosta ei ole mitenkään perusteltu eikä se ole myöskään perusteltavissa. Tämän vuoksi liitteen 6 taulukkoa 4 tulee muuttaa edellä lausuttu huomioden.

Traktoriin kytkettävän hinattavan ajoneuvon enimmäismassan ei tule määräytyä traktorin käyttötarkoituksen, saati verolainsäädännön mukaan. Esitys on tältä osin muutoinkin epä johdonmukainen ja omiaan vaikeuttamaan traktorin käyttöä lyhytmatkaisissa, niille erityisesti soveltuissa kuljetuksissa.

Tieliikenneläillä ei tule vesittää sitä, että esimerkiksi maarakennuksen vaatimissa urakointikuljetuksissa voidaan käyttää traktorikalustoa, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa ja niihin voidaan kytkeä yli 10 tonnin perävaunu.

Traktoriin kytkettävän hinattavan ajoneuvon massa tulee porrastaa traktorin enimmäisnopeuden mukaan. Kun raja-arvona käytetään 60 km/tunnissa rakenteellisena enimmäisnopeutena, lainsäädännöstä saadaan tältäkin osin looginen kokonaisuus niin liikennelupa- kuin ajokorttisäädöstenkin osalta.

Tällöin **120 ja 121 §:t** kuuluisivat:

"120 §

Traktoriin, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa, kytkettävän hinattavan ajoneuvon massa

Traktoriin saa kytkeä hinattavan ajoneuvon, jonka kytkentämassa on:

a) enintään kaksi kertaa traktorin omamassan suuruinen, jos b tai c kohdassa tarkoitetut ehdot eivät täyty;

b) enintään 2,6 kertaa traktorin omamassan suuruinen, jos traktorin kytkentälaitteeseen kohdistuu pystysuuntainen voima, jonka suuruus on vähintään 15 prosenttia hinattavan ajoneuvon kytkentämassasta, tai jos traktorissa on jarrujärjestelmä, jota käyttäen pelkällä traktorilla suurimmilla 3 momentissa tarkoitetuilla lisäpainoilla varustettuna saavutetaan vähintään 3,5 m/s² hidastuvuus;

c) enintään kolme kertaa traktorin omamassan suuruinen, jos perävaunussa on traktorin jarrupolkimella käytettävät jarrut.

Traktoriin kytkettävän hinattavan ajoneuvon kytkentämassaa määrättäessä saa traktorin omamassassa ottaa huomioon valmistajan suosituksen mukaisesti asennetut lisäpainot ja -rakenteet, kuitenkin enintään kolmasosan traktorin rekisteriin merkitystä omamassasta, joka ei sisällä lisäpainoja eikä -rakenteita. Traktoriin kytkettyyn perävaunuun saa kytkeä kytkentämassaltaan pienemmän perävaunun tai vastaavan maatalouteen käytettävän hinattavan ajoneuvon. Perävaunujen tai perävaunun ja hinattavan ajoneuvon yhteenlaskettu kytkentämassa ei saa ylittää etummaisen perävaunun rakenteen perusteella määräytyvää 1 momentissa tarkoitettua massaa. Valoja, heijastimia, hitaan ajoneuvon kilpeä ja muita merkintöjä koskevia säännöksiä sovelletaan perävaunuun kytkettyyn hinattavaan ajoneuvoon samalla tavalla kuin traktoriin kytkettyyn hinattavaan ajoneuvoon.

Kuormaa kantavaan runko-ohjauksella varustettuun traktoriin ei saa kytkeä hinattavaa ajoneuvoa.

Traktoriin kytkettyä rekeä saa käyttää tiellä vain poikkeuksellisesti ja vain, jos muulle liikenteelle ei aiheudu vaaraa tai haittaa. Rekeä saa kuormittaa olosuhteiden ja liikenneturvallisuuden sallimaan määrään.

121 §

Traktoriin, jonka suurin rakenteellinen nopeus on yli 60 kilometriä tunnissa, kytkettävän hinattavan ajoneuvon massa

Traktoriin kytkettävän hinattavan ajoneuvon kytkentämassa ei saa ylittää 120 §:ssä tarkoitettuja raja-arvoja.

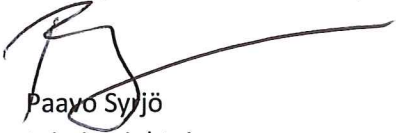
Jos traktoriin on kytkettynä samanaikaisesti useampia hinattavia ajoneuvoja, hinattavien ajoneuvojen yhteenlaskettu kytkentämassa ei saa ylittää 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja arvoja.”

Luonnoksen 125 §:n mukaisia määräyksiä sovelletaan myös traktoriyhdistelmiin niiden pituuden osalta, mikä johtaisi traktorin ja keskiakseliperävaunun enimmäispituudeksi 16,5 metriä. Kun traktoreissa tulisi voida käyttää samassa taulukossa mainittuja 15,65 metrin kuormatilan omaavia perävaunuja, traktorin ja keskiakseliperävaunun enimmäispituudeksi tulisi sallia 20,75 metriä. Tämä on erityisesti tarpeen hakkeen kuljetuksessa, jonka haketus on tapahtunut olosuhteissa, joissa kuljetuksen alkumatkalle kuorma-autokalusto on soveltumaton. Tällöin välttyään välivarastoinnilta tai uudelleen lastauksesta ja sen vaatimasta kuormanpurusta. Kun tavoitellaan joustavia biotalouden kuljetuksia tämä mahdollistaisi saman kuorma-autoissakin käytettävän perävaunukaluston käytön laajasti paitsi maataloudessa myös muussa biotalouden urakoinnissa.

Luonnoksen 130 § 3 nopeusraja olisi hyvä harmonisoida muun lainsäädännön kanssa jolloin raja olisi yli 60 kilometriä tunnissa; ei esitetty 50 kilometriä tunnissa.

Kunnioittavasti

Helsingissä, maaliskuun 21. päivänä vuonna 2018

Paavo Syrjö
toimitusjohtaja

